

Nieuws uit de Oudheidkamer

Nummer 37

april 2023

Adres : Boekenberg
Markt 40
3201CZ Spijkenisse

Openingstijden : dinsdag 11.00 - 16.00 uur
zaterdag 11.00 - 16.00 uur

Bankrekening : RegioBank NL81 RBRB 0920 0319 35
t.n.v. Vrienden van Spijkenisse
o.v.v. Oudheidkamer

Email : oudheidkamer-spijkenisse@hotmail.com

UIT DE BOEKENKAST VAN DE OUDHEIDKAMER

In de vorige nieuwsbrieven zijn een stukjes overgenomen uit het boekwerk 'Overdenkingen van een 70-jarige' van Cor Muizer, waarin hij zijn herinneringen uit zijn jeugd aan de Voorstraat en de Oostkade beschreef.

Ditmaal gaan we met hem mee over de Nieuwstraat. Vanaf de Voorstraat gaan we naar de Nieuwstraat, een straat waarvan alleen de naam nog van overgebleven is.

NIEUWSTRAAT

We zijn nu op de Nieuwstraat. Rechts boer François Loose en links boer Kees van der Meer, Naast Loose de bleek (grasveldje) en hiernaast het tabakswinkeltje van opa en opoe Versteeg. Pa en moe van mijn moederskant. Opa met een baard, die kan iedere oud-Spijkenisser zich nog wel herinneren. Vriendelijke man. In de zomer was hij landarbeider bij boer Pleun Oosthoek, aan de Konijnendijk. Maar diep in de herfst, na het aardappelen delven, bieten rooien en sloten baggeren, had boer Oosthoek geen werk meer voor hem, dus dan keek opa naar wat anders uit. Meestal werd het griendwerk. Hier had hij met watergetijden te maken. Met hoogwater kon je in de griend niet werken. Het griendwerk was heel zwaar. Thuis, achter de toonbank in het winkeltje, zwaaide oma de scepter. Een grote kamer met daarachter een afdak waar het aanrecht was geplaatst, toen nog zonder kraan. Een grote betonnen bak stond daar op die goot, waar alle water van het dak inliep. Naast het winkeltje een kamertje ingedeeld als toonkamer voor enkele nieuwe fietsen en wat tweedehandsjes. De jongste telg van de familie, Maarten dreef samen met zijn broer Piet de rijwielhandel. De werkplaats, die als afdak tegen het winkeltje aangebouwd was, werd gebruikt voor rijwielreparaties en als garage voor hun taxi.

Naast het erf het woonhuispostkantoor van de familie Van Gent. In de oorlog was het distributiekantoor. Alles was toen op de bon en die moest men halen, met het tonen van je persoonsbewijs en trouwboekje, aan het loket van het kantoor. Dit kantoor was in de oorlog het doelwit van een mislukte overval door gewapende verzetslieden. Het NSB-hoofd van de politie werd neergeschoten toen hij weigerde de sleutels van het kantoor af te geven. Er waren nogal wat mensen ondergedoken en die moesten toch ook eten en dan probeer je het daar te halen waar het is en in het kantoor lagen de bonnen opgeslagen. Het was een heel gevaarlijk karwei.

Tijdelijk werd het kantoor streng bewaakt door de plaatselijke politie van de afdeling Voorne en Putten en door de WA, die met de in beslag genomen jachtgeweren de boel probeerden te bewaken.

De familie Van Gent zat daartussenin, dat viel echt niet mee. Als zij ook maar een deur opendeden, stond of een politiemann of iemand anders met een geweer voor hun neus. Gelukkig zijn ze er goed doorheen gekomen.

Naast het distributiekantoor was de slagerij van Mol gevestigd. Het was een goed onderhouden dijkhuis. Bij het binnentreden in de winkel was het eerste dat opviel de toonbank met een grijsblauw marmerachtig bovenblad. Ook de wanden, tot ongeveer manshoogte, en tegels waren in dezelfde kleur. Door de schelle deurbel was er zo iemand om je te helpen, ditmaal mevrouw Mol. Een nogal lange, rijzige, vrouw. Ik gaf mijn boodschap op: "anderhalf pond zure zult". Het werd netjes afgewogen en in vetvrij papier ingepakt. Toen de deurbel weer ging, was het Mol zelf die de winkel binnenstapte. Pet luchtig op het hoofd, grijze, net gestreken, gespikkelde kiel, potlood en boekje die uit zijn borstzak staken en een mand met twee openklapbare deksels. Hij kwam terug van zijn klantenbezorging. "Zo jongetje, hoe is het met moeder Kee?". Na mijn bevestiging dat alles goed met moeder ging, plaatste hij de mand op de grond. En terwijl ik afrekende met zijn vrouw, sneed hij een lekkere schijf leverworst voor mij af en met zijn bolachtige ogen keek hij me aan en zei "dit lust je zeker wel?". Op de punt van zijn mes reikte hij mij die delicatessie aan.

Tegenover Van Gent drie arbeidershuisjes, te bereiken via het brandpad naar het Spui. Tussen de mestput van Kees van der Meer en de genoemde huisjes weer die leuke ouderwetse bestrating van IJsselsteentjes met een blauwige gloed. Dit pad liep achter de huisjes, want daar was de ingang. De huisjes hadden ook nog een erf met een schuurtje en een tuin met bloemen/groenten. De tuin liep wat af naar de waterkant van het Spui, waar verschillende stappen waren om de was te spoelen. Deze stappen waren onmisbaar, vooral in droge zomers als er hoegenaamd geen regen viel en waterleiding was er toen nog niet. Hier woonden drie gezinnen. Het staat me bij, een familie Huisman. Hem kon je uittekenen: zwarte Manchester broek, zware leren werkschoenen met leren veters, gangbare gespikkelde werkkieel, een bruinig schobbejak (zwaar werk jak dat je over het hoofd heen aantrok). Spa of schop aan de fiets gebonden. Dit duidde op zware arbeid. Meestal werd het werk aangenomen per meter of roe (roede is zestien vierkante meter). Ook droeg hij een zware dikke jekker. Dat was de werkman van toen. Uit de schedezak van de broek stak het handvat van een vijl, een strijker of een wetsteen, alles om hun gereedschap goed scherp te houden. Het gezegde was: "Scherpe spullen is het halve werk" en dat is waar. Huisman kon zo zwaar niet gewerkt hebben of 's avonds, na de warme prak naar binnen gewerkt te hebben, zag hij nog kans om de grote moestuin bij te houden. De moestuin was in die tijd erg belangrijk, eten uit eigen tuin. Of men moest nog het varkenskot uitmesten, allemaal avondwerkjes. In die huisjes woonde ook Wim van Bodegom een grote, rijzige man, met zijn vrouw en de kinderen: Ma, Hennie en Gerrit. Hij was van beroep, of eigenlijk zijn vader, sigarenmaker, maar tevens was hij koeienboer. Hij gebruikte de gehele dijk (Schenkeldijk) als weiland. De sigaren ventte van Bodegom over het gehele eiland uit. Het waren prima sigaren, ze werden knijpertjes genoemd. In het laatste huisje woonde mevrouw Van Hulst met zoon Jan en dochter Lenie. De huisjes hadden hun kamerraam aan de Nieuwstraat en de deur aan de achterkant.

Naast deze huisjes het woonhuis, winkel en bakkerij van Rook Westdijk. Man, vrouw en drie zonen. Achter en naast het pand erf en schuur. Op het erf schelven takkenbossen, die werden gestookt om de oven te verwarmen. Ook afval van de hoepenmakerijen, lange, dun afgesneden slierten hout, werd ervoor gebruikt. Die slierten hout werden met een trekmes van griendhout gesneden. Mijn opa had een trekmes die hij gebruikte om er een mooie, rechte steel uit griendhout of uit een kopboom mee te maken. Maar om op Westdijk terug te komen, hij was een prima bakker, zijn brood was van goede kwaliteit. Zijn krentenbollen, eierkoeken en bolussen waren lekkernijen. En niet te vergeten zijn koekjes en speculaas. Ik herinner me nog goed, als ik door de Nieuwstraat liep, dan snoof ik die heerlijke bakgeur op, die uit de bakkerij kwam. Ik krijg er nu nog honger van. Mevrouw hielp meestal mee in de winkel. Een aardige, meelevende vrouw, altijd een praatje. Zoals eerder gezegd: drie zonen, aardige jongens, dat kon ook niet anders met zulke ouders. Eén van de andere jongens heeft de bakkerij later voortgezet.

Distributiekantoor (l) en winkel van bakker Westdijk (r)

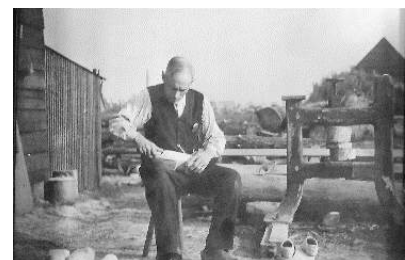
Recht tegenover Westdijk de boerderij van Emmerzaal. Vader, moeder en enige zoon Leen. Zoon Leen stond bekend dat hij als jonge jongen zo recht kon ploegen. Dat was vroeger een hele kunst om dit met paarden voor een ouderwetse ploeg te kunnen doen. Maar hij had het heel goed onder de knie. In de oorlog, op een nacht, prachtige heldere maan, een lucht vol vliegtuigen en een gedonder van afweergeschut. De vliegtuigen waren op de terugweg naar Engeland, de thuishaven, en losten hun brandbommen boven Spijkenisse en kwamen terecht op de Vermaatstraat, Nieuwstraat en Achterweg. De boerderij van Emmerzaal brandde af. Alerte bewoners voorkwamen erger door bijtijds de bommen van de daken te grissen. Bij de boerderij van Van der Meer was het even kritiek, gelukkig hebben ze het kunnen blussen. Dit was even een stukje oorlog er tussendoor. Naast het huis van Emmerzaal de Hekelingsestoep. Dan de boerderij van Arie Rooimans, aan de

Nieuwstraatkant het woonhuis met winkel, waar vrouw Rooimans schoenen en klompen verkocht. De klompen werden door haar man en twee zonen, Maarten en Leen in de schuur op den deel of in de tas gemaakt. Maarten zorgde later dat het hele eiland wist wie Rooimans was. Hier kon je terecht voor schoenen, laarzen of klompen. En natuurlijk hielpen ook de dochters mee in het bedrijf. Na zijn huwelijk is Maarten op de Voorstraat voor zichzelf begonnen. Leen had niet zo'n zin in de klompenmakerij en is in

zijn beroep van timmerman verder gegaan. De oudste dochter, die inmiddels met Teun Groeneveld was getrouwd, heeft na het overlijden van haar vader de zaak overgenomen. De andere dochter is met de molenaar Jan Kranenburg getrouwd.

Recht tegenover Rooimans een leuk huisje langs het Spui van de familie Sintemaartensdijk, in de volksmond Sinte Maarten. Verder de Nieuwstraat in lagen de erven en de huizen dicht langs het Spui. Zo ook bij het huis van de familie Sintemaartensdijk, ze hadden niet veel grond achter het huis. Hier woonde opa, zoon Dirk met vrouw, zij was afkomstig van Hoogvliet, en drie zonen: Piet, Henk en Kees. Vader werkte bij Troost in Pernis. Ik zie hem nog gaan op de fiets naar Pernis en na een dag hard sjouwen op de fiets weer terug.

Klompenmaker Rooimans

Naast Rooimans het dubbele woonhuis van de familie Timmer. In het eerste woonde de weduwe Timmer en ernaast Gerrit met zijn vrouw. Ze molken een koetje of vijftien, maar hoofdzakelijk was hij veehandelaar in hart en nieren. Na het overlijden van opa bleef oma op de boerderij wonen, van waaruit de zonen trouwden. Gerrit was een heel bekende veehandelaar op Voorne-Putten en Rozenburg, Goeree-Overflakkee en de Hoekse Waard. Hij was goed in de schapenhandel op de veemarkt in Rotterdam. Gerrit kwam niet zomaar met een paar schapen, nee hij had er vaak honderden. De kwaliteit was het neusje van de zalm, de schapen van mindere kwaliteit kwamen niet op Gerrit zijn naam, hiervoor had hij een vaste afnemer. Maar kocht wel de gehele partij bij de boer, daar stond hij om bekend. Hij zorgde dan ook weer voor de nieuwe fokooien en plaatste als het tijd was een goede ram bij het koppel. Betere lammeren in het volgende jaar was vaak gegarandeerd. Kennis van zijn doen en laten, het zat in hem. De meeste boeren op het eiland, waar ik later met mijn handel kwam o.a. in ouderwetse schapenscharen en die aan hen verkocht, konden hele

verhalen vertellen over de deskundigheid van Timmer. Hij bekeek de schapen aandachtig en zei dan: "je moet een goed potenmes kopen bij Muizer, die heeft de rechtse en linkse en van een goed merk en dan zal ik het voordoen hoe je het moet doen". Als er schapen op een boerderij waren, zag je ook op zijn tijd Timmer in zijn grijze marktjas. In de kraton aan het Noordeinde stond het diep in de herfst vol met koeien van Eef Timmer, ook alweer een prima handelaar. In de kraton verzorgde twee melkknechten en een niet-melkknecht het vee. Eef was getrouwd met een dochter van Aart Huisman, dus vrachtwagens genoeg om al het groenvoer te vervoeren. Eef was veehandelaar en had veel weiland maar geen bouwland, dus bieten en stro vervoerde zijn schoonvader.

Dan tegen de achterzijde van de schuur van Timmer een smal dijkhuisje: deurtje, voorkamertje, trapje naar boven, trapje naar beneden. Hier woonde de familie Heerschap. Hij een geboren Flakkeër, zijn vrouw kwam uit Spijkenisse, een dochter uit de familie Verweel. Heerschap kon je uittekenen in een leren motorjas, leren pet en stofbril op een Jawa motorfiets. Deze had hij voor zijn werk, hij was namelijk uitvoerder bij de Heidemaatschappij. In elk geval hij was in vaste dienst en dat was toentertijd al heel wat.

Naast dit huis een wat breder dijkhuis/winkel van groenteboer Hoogmoed. Het winkeltje was klein en gezellig, net als de familie: man, vrouw en kleinkind Leentje. Hun dialect was heerlijk sappig Flakkees. Ze verkochten eerste soort groenten en fruit. En als men over tuinieren begon, kon Hoogmoed erover meepraten. Wanneer we midden in de zomer 's middags met ons allen uit de moestuin kwamen en moe gewied de gehele veertig roeden weer brandschoon hadden achtergelaten en ook nog eens voor verschillende dagen verse groenten gerooid of gesneden hadden, kregen we van moeder nog iets. Ze graaide dan in haar schortzak en vond dan toevallig wat geld om ons bij Hoogmoed op een kleinigheid te trakteren. Wij moe gestreden streken op een veilingkist neer en de familie Hoogmoed keek vol bewondering naar onze zakken met net uit de grond gehaalde voorraad. Ja, als je het aantal borden op onze tafel zag, tien stuks, dan had je daar een aardig bergje groenten voor nodig. We hadden voor een dag of vier bij ons. Hoogmoed vertelde dan aan moeder hoe ze met ander en nog beter zaad beter houdbare groenten kon telen. Je kunt wel begrijpen dat, als wij in de winter niets of hoegenaamd niets meer in de tuin hadden, Hoogmoed onze groenteboer was.

Naast Hoogmoed woonde toen de herenkapper Teun Trommel, ook een Flakkeër maar zijn eega was geboren in Spijkenisse. Zij stamt uit de familie Van Hulst. Teun was een gezellige prater. Als men wachten moest, had hij echt geen radio nodig om zijn klanten rustig te houden. Als hij in het rond kijkend zijn klantenkring bekeken had, durfde hij ook nog wel eens een schuine bak te verwoorden en hij kon ze smakelijk vertellen, geloof dat maar, je hoorde zelden of nooit dezelfde. Naast dit huis een slopje naar beneden met drie huisjes van huiseigenaar Van Genderen. Eenkamerwoningen met aangetimmerd keukentje. Hoe meer ruimte in het slop naar beneden hoe

groter de keuken. Een klein voorbeeld het eerste huisje: als de vrouw in de keuken stond, moest haar man half in de kamer blijven staan. De keukenruimte was ongeveer 1.10 x 1.00 meter. Er was geen raam maar een glazen dakpan, anders was er geen muur over om het kleine aanrechtje te plaatsen. Dus hoe verder het slop in hoe groter het keukentje. U krijgt zo enig idee hoe die huisjes eruit zagen. De daken waren een keer vernieuwd. In plaats van een glooiend pannendak met dakraampjes, is het een gebroken kap geworden met drie koekoeken. Dit

was een hele verbetering. De vierkante kamer was voor die tijd redelijk groot. Er waren twee bedsteden met een deur in het midden waarachter een gelijkvloerse kelderkast was en dit alles voor fl. 4,95 huur per week. De huizen hadden geen afwateringsbuizen naar beneden maar een open bestraat gootje. Door dit gootje gingen de resten uit het aanrecht zo via een erf naar de Marrewijkseweg. Her erf was in vieren gedeeld. Hierop stonden dan palen met draden om de was op te hangen, een schuurtje en ook de wc. Degenen die in het eerste huisje woonden, moesten wel een eind lopen. O wee, als ze hoge nood hadden.

Boven aan het slop het winkeltje van Klaasje Huisman-Villerius. Het was een leuk, ouderwets winkeltje. Hoe ik erachter kwam, weet ik niet, maar het was altijd het winkeltje van Klaasje. Zij was de moeder van de tuinder Piet Huisman en van Aart de vrachtrijder. Het was een aardig vrouwtje met altijd een haakmutsje op.

Recht tegenover dit winkeltje de visboer en ook boutschieter Louw Vermeer, flinke forse man met snor. Je kon hem uittekenen in een lichtbruine Manchester broek en schipperstrui, degelijke, ouderwetse kleding die lang meeinging. Hij stond bekend om zijn meestal zelfgerookte paling, die hij betitelde als "heerlijk en snotvet". Hij woonde hier met z'n vrouw en de kinderen: Johan, Lida en Piet. Later was ik in Rockanje bij mijn zwager en zus Mien. Toen hoorde ik het volgende verhaal: In de oorlog had mijn zwager (hij was toen vrijgezel) een schuilhut gebouwd in het ruwe duinhout langs de duinrand, drie duinen vanaf de zee. Dit was verboden gebied. Wanneer er dan razzia was en dat gebeurde in die plaats nogal eens, doken zij daar onder. Zo ontmoette hij Johan die even niet wist waarheen hij naartoe genomen werd toen mijn zwager hem meenam naar de schuilhut, waar hij hem als ondergrondse een schuilplaats bezorgde en waar ze nooit gevonden werden in het verboden duingebied langs de zee. Dit werd door Johan zeer gewaardeerd.

We gaan nu naar de overkant van de straat. Naast het winkeltje van Klaasje een slopje naar de kolenboeren. In het eerste huisje woonden opa en opoe Versteeg. De meeste Spijkenissers van die tijd kenden geen Aai Versteeg, iedereen zei Aai Bus. Versteeg was vroeger medeoprichter van een afgescheiden kerkje. Dit kerkje was gevestigd aan het Boezempad. In de volksmond noemde men het Piet Hein kerkje. Na de kerkdienst stond hij altijd bij de deur met een (collecte)bus. Vandaar de bijnaam Bus, wat hijzelf niet zo erg vond. Hiernaast het huis van zoon Aart met

zijn gezin. Ze hadden een kolen- en mesthandel. Ze reden met paard en wagen de jaarlijkse mestputten van de boerderijen naar de haven van Spijkenisse en van daar ging het met scheepjes naar het Westland. En dan de kolenhandel. Vanaf het eindstation van de Spoorwegen, tussen Pernis en Hoogvliet, stonden grote wagons met kolen, waarvan de inhoud door de Verstegen naar hun opslag vervoerd werd. Dit deden ze ook voor hun collega's op Voorne-Putten en geloof mij dat het slecht was in de kolen. De Verstegen hebben het niet in de schoot geworpen gekregen. Aart met zijn vier zonen hebben met hard werken hun bedrijf opgebouwd.

Naast kolenboer Versteeg een slopje naar beneden. Hierin woonde drie gezinnen uit het geslacht Herrewijnen. In het achterste huis woonde Barend Herrewijnen met zijn vrouw Beth. Hij werd eigenlijk nooit genoemd, het was altijd Beth Herrewijnen. Ik denk dat het kwam omdat hij veel 's nachts werkte en als je daar iemand moest spreken, dan kreeg je vanzelf zijn vrouw Beth. Als in het dorp, het geeft niet bij wie, de beerput vol was, groef je zelf het deksel van de beerput bloot. Dan ging je bij Herrewijnen zeggen dat zij de put moesten leeghalen. Zodra het donker werd, kwam Herrewijnen met paard en poepkar met houten afdekdeksels die gekiept kon worden. Met een paar man maakte hij de put leeg. De gier werd met een schep in grote emmers gedaan en zo naar de poepkar gebracht. Dit mocht niet overdag, dus zodra het donker werd, ging men aan de slag. Overdag sliep men, vandaar dat bijna altijd Beth aan de deur kwam als je er moest zijn. Uit die familie groeide de heiers, nu alom bekend.

Hiernaast het schildersbedrijf H. Verzijl. Naast het slop kwam eerst de werkplaats en dan de woning van de familie Verzijl. Man, vrouw en dochter Johanna, door een ieder kort en krachtig Jo genoemd, zoals in Spijkenisse gebruikelijk, alles afkortten. Een goed lopend bedrijf, want ze hadden zelfs een paar schilders in loondienst. Het grote huis was in tweeën gedeeld. In het ene gedeelte woonde Verzijl en in het andere woonde de familie Bol. Bol werkte op het postkantoor.

Naast het huis van schilder Verzijl was het Marrewijkslop. In het hangen van het slop een woonhuis dat als het ware tegen de Nieuwstraat aangeplakt was. In dit huis woonde een pas getrouwd stel, beiden geboren en getogen in ons dorp. Jan van Bodegom en Lena de Snaijer. Eén kamertje met bedstee die ook gebruikt werd. Je moest toch ergens slapen, niet waar. In de tijd van het einde van de oorlog en kort erna was er een nogal grote woningschaarste, en Jan een hardwerkende aanstaande vader was al blij dat zij na hun trouwen op zichzelf konden gaan wonen. Dit was al heel wat, in plaats van inwonen zoals zo velen. Dan was het, al was het nog zo klein, een paleisje. Voor Lena was het even wennen zij kwam uit een wat groter huis. De familie de Snaijer had namelijk een boerderij. De boerderij met zijn rode dakpannen tegen het stuk dijk wat er nu nog is, staat naast het prachtige ziekenhuis. Het huisje in het slop was het eerste nestje van Jan en Lena van Bodegom. Naast en achter hun huisje woonden Jan z'n zus Sijt die met Aart Stout getrouwd was. Aart probeerde met een boerderijtje op te zetten een

boterham te verdienen. Achter op het erf bouwde hij een koeienstal net als zijn vader. Hij molk een zes of zeven koetjes. Met wat weide en bouwland wat hij met éénpaardsploeg bewerkte en veel zwaar handwerk zo trachtte hij zijn boterham te verdienen.

We gaan naar boven, de Nieuwstraat op. Op de hoek in het eerste huisje woonde toen Opa Kindermans. Ik zie hem nog voor me, bommezijden petje, witachtige huid, rode wangen, grijze kiel, Manchesterbroek en zwarte open instapschoenen. Het lopen ging hem toen al wat moeilijk daarom gebruikte hij een stok. En met een pijp in de mond kon je hem uitschilderen. Vriendelijke man, dit staat mij bij van Opa Kindermans. Op de Kaai uit de wind was bij de muziektent, met nog wat ouderen, zijn praathoekje. Naast Kindermans, in het middelste huisje woonde een jong stel. De man, Henk Kattestaart, kwam uit Sommelsdijk en was getrouwd met een dochter van Van den Engel uit de Vermaatstraat, dus een oud Spijkenisser. Er waren toen twee dochters. Hij was een hardwerkende man net als alle die van Flakkee komen, ze staan erom bekend. Later zijn ze verhuisd naar de Molenwei, de eerste nieuwbouw. Dan in het derde huisje pal tegen de schuur aan van Siem van Pelt woonde de familie van Janus Luiten. Dit huisje was wat groter er was een trap naar beneden en had ook nog een achterkamertje, wat die andere twee niet hadden.

Dan de boerderij van Siem van Pelt, koeienboer, melkboer en melkrijder voor de Galak melkfabriek. Er waren drie dochters, Hiltje dreef met paard en wagen de melk en kaashandel bijgestaan door haar zussen Meinie en Lenie. Ze gingen met die snelle hit het hele dorp door om hun handel aan de man te brengen en wat hen aardig lukte. Ze hadden als vaste chauffeur Daan Muizer in dienst. Hij was een zoon van oom Arie Muizer, Daan was mijn neef. Hij verzorgde het vervoer van de melk die van de boeren kwam die aan de Galak leverden. Over het gehele eiland

werd de melk opgehaald. Het waren geen grote boeren die hieraan leverden dus vaak een halve bus melk. Er waren wel wat grotere boeren maar zes bussen van veertig liter was een uitzondering. Alles bij elkaar was het toch nog een behoorlijke vracht. Van Pelt zelf had zo'n twintig melkkoeien, dus alles bij elkaar nog een flink bedrijf.

Aan de overkant een huis met aan de achterzijde een erf dat aan het derde Spui grensde. Het Spui vormde de grens tussen de betonfabriek en de Nieuwstraat. Het huis had aan de voorkant een boven- en onderdeur. De bovendeur stond bij matig weer altijd open en op de haak. Bij ons "volk" geroep verscheen een mager mannetje in de deuropening, helder oogopslag, petje recht op het hoofd en een gouden oorbelletje in zijn linker oor waarbij je denkt 't is een zeeman of een koloniaal. Met een nogal hoog krakend stemmetje vroeg hij "waarmee kan ik je van dienst zijn"?, na mijn zegje gezegd te hebben zei hij "O, ik zal ze even roepen ze is geloof ik in het vooronder". Dus toch zeeman, dacht ik. Hij greep de trechter van de muur zette die aan zijn mond en riep: "Aafje naar de stuurhut komen". Hij draaide zich naar mij om en zei "zeg maar tegen haar dat ik in de machinekamer ben". Dit was Bockhoven een oud zeeman die hier woonde met als huishoudster de moeder van Teun Bakker. Naast het huisje een behoorlijke erf waarop een duivenhok. Teun Bakker was een heel bekende duivenmelker in Zuid Holland en erbuiten.

Dan het huis van Teuna en Jan Luiten. Zij was een heel bekend klein pittig vrouwtje. Jan kon je uittekenen op zijn fiets. Zeildoeken knijverzak onder de snelbinder en altijd onderweg van of naar zijn werk. Er waren vier kinderen, Jan, Leen (jammer genoeg jong overleden aan de tyfus), Jaantje en Meinie.

Tegen het huis van Jan Luiten aangebouwd het woonhuis van nog een familie Luiten. Vader, moeder en de kinderen; Moeder dreef een winkeltje in potten, pannen en petroleum. Zoon Leier was bekend als olie- en wasmiddelenhandelaar. Met zijn ijzeren hond ging hij langs de Spijkenisser deuren om zijn artikelen aan de man/vrouw te brengen. Ook als ijsboer ventte hij heerlijke ijsjes in diverse smaken. Broer Jo was beambte bij het plaatselijk postkantoor.

Dan een ingang van de betonfabriek van Van Bodegom. Op het terrein stonden twee huizen. In één ervan woonde Jacob van Bodegom met zijn vrouw Engeliën. Zij waren de ouders van Henk, die met zijn neef Albinus de directie voerde over de Betonfabriek. Daarnaast woonde Jan Meindert, getrouwd met Ma, een dochter van Jacob van Bodegom. Ze hadden drie kinderen; Harry een bekend autohandelaar, Lianne en Maja. Wanneer men vanaf hier weer terug ging naar de Nieuwstraat passeerde je een berg oud ijzer van Cors van Pelt, die toen in oud ijzer deed een lorreboer dus en in het huis ervoor woonde. Later heeft hier de familie de Knecht en de familie Van Kapel gewoond. Hiernaast woonde Aartje Huisman, een aardig vrouwtje ze was jammer genoeg invalide. Ze miste een been, hoe of wat weet ik niet maar ik geloof dat zij van haar geboorte af dat gemis had. Tegenover Aartje het café van Aai de Snor, Arie Muizer, een broer van mijn vader. Hij woonde hier met z'n vrouw tante Krein, zoon Daniël, (de eerder genoemde chauffeur van S. van Pelt) en drie dochters. Mientje was getrouwd met een Kindermans, hij is in de oorlog tijdens zijn werkzaamheden in Duitsland door een bombardement dodelijk getroffen. Ze is later hertrouwd met een weduwnaar ook een oud-Spijkenisser, Kees de Post bijnaam voor van Bodegom. Hij was een heel bekende postbode in ons dorp. Bet was getrouwd met Aaitje Barends. Jans was ook getrouwd met een Kindermans dus een broer van haar zwager. Het nageslacht van deze familie zweeft nog door heel Spijkenisse en omstreken. Vele oude verhalen bestaan nog over het café en de bewoners, het werd bv. ook

genoemd als het café de drie scheuren omdat er drie dochters waren. Dit was Spijkenisse, net als alle kleine dorpen beroemd om de bijnamen. Dan een klein stukje verder voorbij de stoep naar de Kolenpad, een hoog dubbel herenhuis en een smeedijzeren hek met een betonnen trap naar beneden waar twee kelderhuizen waren. In het eerste tegen de dijk aan woonde de familie Stout. Vader Frans Stout en moeder Stout-van Otterlo, van geboorte uit Apeldoorn. Je zult wel denken wat komt die van ver maar volgens één van de telgen, Frits, werkte zijn vader toen voor de betonfabriek in de buurt van Apeldoorn en deed toen daar de vrouw van zijn dromen op. Van Otterlo had een aannemersbedrijf die ook in Duitsland werkte en zo ging ook Stout in Duitsland werken en hier zijn de twee oudste kinderen geboren. Nou praat ik over heel veel jaren geleden. Later is hij weer naar Spijkenisse gekomen, misschien had hij wel heimwee. Hier in Spijkenisse maakte hij zijn kroost af, nou het is de moeite waard, twaalf in getal. Aart, Ger, Trui, Wim, Riek, Arendje, Hans, Frans, Annie, Alie, Frits en Adrie. Wim moest in de oorlog als dwangarbeider naar Duitsland en is tijdens een bombardement op Berlijn, omgekomen. Naast Stout woonde de familie Doolaar. Doolaar werkte als landarbeider o.a. bij Hogenboom voor de rest was hij losse arbeider. Zijn zoon was kapper in Zuidland later is hij naar den Haag gegaan, wat ik hoorde, als kapper op een vliegveld. De dochter trouwde met boer Siem van Nugteren die door onenigheid met z'n vader en broer, op straat kwam te staan en dus bij zijn schoonouders ging inwonen.

Voorbij het huisje van Aartje Huisman kwam het vrijstaande huis van Henk Barendrecht en daarnaast, aan het einde van de Nieuwstraat, een rijtje van vier woningen. In het eerste woonde Arend Koornneef, een veevervoerder, die later naar het Noordeinde verhuisde. Dan volgde de

woning van Maarten Koornneef. Hij werkte eerst als timmerman bij de firma Hogenboom, later als uitvoerder. Maarten is getrouwd met Jaan van Bodegom, een dochter van Piet de sigarenmaker. De buurman van Maarten was Jan van Halderen, afkomstig uit Rhoon of Poortugaal. Hij was werkzaam bij molenaar Veldhuizen. Deze firma handelde in granen, bonen en erwten. Hij was een manusje van alles, kon met machines omgaan en kon ook goed chaufferen, wat hij

eigenlijk het liefste deed. Hij is in of net na de oorlog getrouwd met Sjaan Barendrecht, een dochter van Fulp Barendrecht en Jaan den Belder. Na hun huwelijk hebben Jan en Sjaan nog een tijdje bij haar ouders ingewoond, hoewel het een groot gezin was, namelijk tien kinderen. Hier zijn ook de twee oudste kinderen van Jan en Sjaan geboren. Dus toen woonden ze er met zestien personen in het huis aan de Kuiperslaan (Laning). Toen ze een huis aan de Nieuwstraat kregen, zijn Jan en Sjaan doorgedaan, ze wilden een heel elftal. Hoeveel precies weet ik niet, maar ik geloof dat ze er aardig dicht bij zijn gekomen. De meeste kinderen wonen rondom Spijkenisse. Ze zijn deze buurt aardig trouw gebleven.

Naast van Halderen het huis van de familie Barends. Barends had vijftien kinderen uit drie huwelijken. De eerste vrouw van Barends is in het kraambed van het vijfde kind (Maarten) overleden. Uit het eerste huwelijk komt ook Gerrit, die brugwachter is geweest op de Spijkenisser brug. Uit het tweede huwelijk komen o.a. Jaap, die getrouwd was met een dochter van Beth Herrewijzen, en Arie, de man van één van mijn nichten uit het café van Aai Muizer. Her derde huwelijk was met Pietje. Zij bracht dochter Nel van der Veer mee. Nel is getrouwd geweest met Jan Stout. Zij hebben in Simonshaven en Biert gewoond. Uit het laatste huwelijk zijn Catrien, Leen, Jannie, Bas de kapper, Jopie, Co en Truus geboren.

Tegenover Barends, aan de kille schaduwkant van de straat en boven de huizen van de familie Stout en Doolaar, woonden de families Baris en Hogenboom. Baris was veehandelaar en afkomstig uit Pernis. Toen Baris in Spijkenisse kwam, deed hij van alles om aan de kost te komen. Hij deed allerlei karweitjes met paard en wagen en was ook noodslachter. Dit hield in dat hij een speciale wagen had die kon kiepen en tevens een soort hevelinrichting bezat waar hij de verongelukte koeien, paarden, schapen, enz. mee op de kiepkar kon hevelen. Het paard in de burries was dan het tegengewicht. Naar gelang hoe zwaar de vracht was, werd

het verongelukte beest tegen de gekiepte wagen aan- en omhoog getrokken en dan kon de wagen teruggiekpt worden. De pennen erin en de vracht was geladen. Een moeilijk karwei, dat kan ik je verzekeren. Ik heb, als jongen, dit vaak gezien. Dikwijls lagen die beesten nog op stal tussen de andere beesten in. Als het vlees van deze noodslachting wettelijk goedgekeurd was door de veearts, werd het verkocht. Baris liet dan de dorpsomroeper door het hele dorp omroepen, dat er goedkoop vlees te koop was bij Baris aan de Kerkweg. Alle huisvrouwen trokken met een emmertje naar de slachtplaats. Grote gezinnen kregen van Baris wat meer pondjes voor een beetje geld. De dorpspolitie was daar altijd bij aanwezig, zodat de verkoping goed verliep. De afgekeurde beesten werden door Baris ontdaan van de huid en werden opgehaald door de Gekro. De huid werd verkocht en bracht zo ook nog wat geld op voor de familie Baris. Dan was Baris ook nog veehandelaar, meest klein vee, zoals kalveren, varkens en schapen, die hij verhandelde op de Rotterdamse veemarkt. Hier op het dorp hield bijna iedereen een mestvarken, die in november slachtrijp was. Voor die aankoop van een big (klein varken) was Aai Baris voor de meeste de handelaar die aan ons een big leverde. Zoon Arie, ook een bekende veehandelaar op Voorne-Putten trouwde met een dochter van de Rijke van de Kerkweg. Hij vestigde zich aan de Konijnendijk op de driesprong tussen Geervliet, Simonshaven en Biert, met andere woorden aan het einde van het Oostenrijk (voormalige boerderij van Ph. Vermaat). Oostenrijk ons allen wel bekend als de ijsbaan bij uitstek. Men kon er per schaats via de Boezem en de Langevliet komen. Dit was vroeger zo in de lange winters, of leek dat maar zo....

Peet trouwde met een schone uit Maassluis, geloof ik, in elk geval over water achter de Welplaat vandaan. Peet was in die tijd, waarover ik nu redeneer, een dumphandel aan het opzetten. Het ging eerst met een paar legerwagens. Later groeide het nogal behoorlijk uit en werden er heel wat legervoertuigen naar het Ottershol in ons dorp gebracht.

Henk is getrouwd met een Mooldijk uit Hekelingen en is ook daar gaan wonen, naast de bekende slager van Hekelingen (Van der Wulp). Hier heeft hij ook zijn gezin gesticht. Henk werkte bij zijn broer Peet in het Ottershol. In zijn vrije tijd handelde hij in tweedehands Fiatjes. Na de oorlog waren deze tweezittertjes zeer in trek. Dus ook hij zat in de handel.

Wim gaf muzikles, hij kon mirakels goed accordeon spelen. Wat ik me kan herinneren is, dat hij op die grote stoep voor hun huis al onze bekende liedjes speelde, van die meezingers. Een paar dagen per week deed hij de boekhouding en belastingzaken bij broer Peet op kantoor, voor de rest van de week gaf hij les op accordeon, piano en orgel. Broer Jo werkte ook bij Peet in de zaak. Er was één dochter in het gezin Baris: Ma, de jongste telg.

Naast Baris woonde de familie Hogenboom, timmerman/aannemer. De werkplaats was onder het huis. Hogenboom was een korte gedrongen man. Hij nam alle werk aan. Van tevoren berekende hij zorgvuldig de prijs en gaf die aan de eventuele opdrachtgever. Het werk werd hem dan al dan niet gegund. En er is hem veel gegund, o.a. heeft hij heel wat kilometers kabel gelegd in opdracht van het GEB. De zonen Jan en Gerrit hebben de zaak van hun vader voortgezet. Het is een groot bedrijf geworden, waar honderden mensen hun brood verdienen.